
SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2022

OCHRANA PRED NÁSLEDKAMI POVODNÍ

KLÚČOVÉ OTÁZKY A KLÚČOVÉ ZISTENIA

Znižujú sa negatívne dopady povodní na život a zdravie ľudí, ich majetok a životné prostredie?

V roku 2022 bolo zaznamenaných 79 dní s povodňovou aktivitou. V porovnaní s priemernou hodnotou od roku 2007, ktorá je 107 dní, patril k rokom s najnižším počtom dní s povodňovou aktivitou.

V období rokov 2015 – 2022 celkové výdavky a škody spôsobené povodňami vykazujú kolísavý trend, pričom najnižšie škody boli spôsobené v roku 2022 a v porovnaní s rokom 2005 nastal ich výrazný pokles. Celkové výdavky a škody spôsobené povodňami medziročne (2021 – 2022)

poklesli o 14,41 mil. eur. Preventívnymi protipovodňovými opatreniami realizovanými správcami vodohospodárskych významných tokov v roku 2022 boli eliminované potenciálne povodňové škody v hodnote 6 627 188 eur.

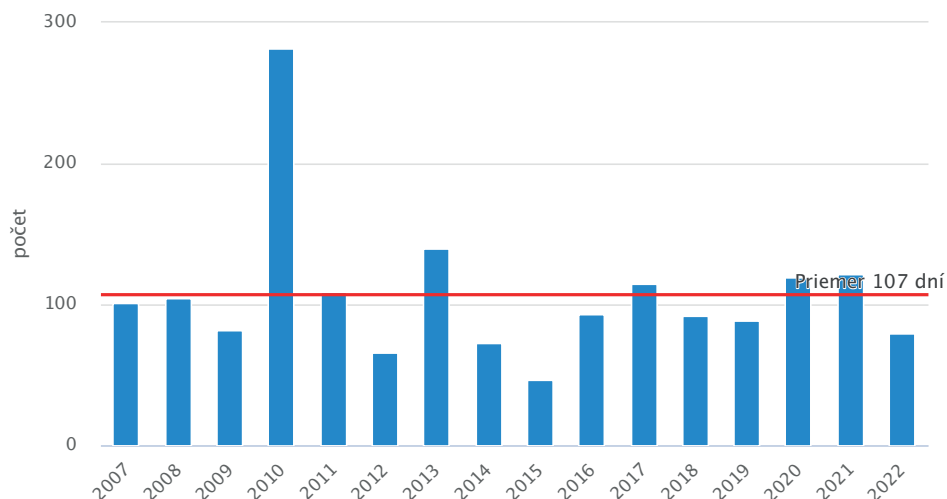
V rokoch 2005 – 2021 bolo povodňami postihnutých viac ako 83 528 obyvateľov a usmrtených bolo 7 osôb (1 osoba v roku 2006, 2 v roku 2017, 3 v roku 2019 a 1 v roku 2021). V roku 2022 neboli povodňami postihnutí žiadni obyvatelia.

POVODŇOVÁ SITUÁCIA A JEJ NÁSLEDKY

V roku 2022 bolo zaznamenaných 79 dní s výskytom 1. až 3. stupňa povodňovej aktivity (SPA), čím sa tento rok zaraďuje ako štvrtý rok od roku 2007 s najnižším počtom dní s SPA, za rokmi 2015 (47 dní), 2012 (66 dní) a 2014 (73 dní). Celkovo bolo vydaných 467 hydrologických výstrah, z čoho bolo 383 výstrah prvého stupňa, 79 výstrah druhého stupňa a 5 výstrah tretieho stupňa. Podľa typu hrozacej povodne bolo zo spomenutého celkového počtu výstrah vydaných 353 hydrologických výstrah na privalové povodne, 51 hydrologických výstrah na povodne z topiaceho sa snehu a dažďa, zvyšné hydrologické výstrahy boli povodne z trvalého dažďa a z topiaceho sa snehu.

Rozvojom informačných technológií je možné získať viac informácií o povodňovej situácii na monitorovaných tokoch, preto je ťažké porovnávať, či je v súčasnosti povodní viac, alebo menej. Neistotou hodnotenia frekvencie výskytu povodní sú postupne budované protipovodňové opatrenia, ktoré už znižujú potenciálne povodňové škody, ktoré by vznikli, keby tieto opatrenia neboli vybudované. V súčasnosti je zaznamenaný väčší počet lokálnych privalových povodní z búrok a menej regionálnych povodní zasahujúcich väčšie územia. Predkladá sa, že takýto trend bude aj v ďalších rokoch a so zmenou klímy prídu zmeny aj v režime povodní. Odhadujú sa častejšie privalové povodne, menej časté povodne z trvalého dažďa. Povodne z topiaceho sa snehu budú pretrvávajúť, avšak už ojedinele v južnej polovici Slovenska.

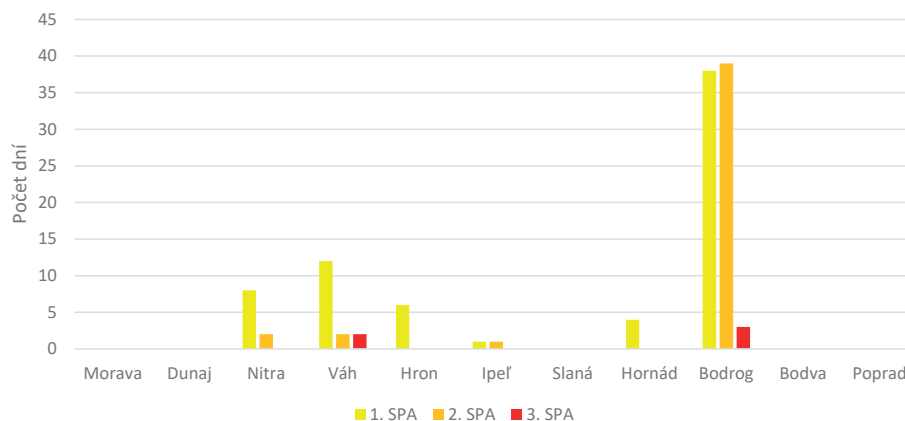
Graf 066 | Počet dní s dosiahnutým SPA za obdobie rokov 2007 – 2022

Poznámka: SPA - stupeň povodňovej aktivity

Zdroj: SHMÚ

Graf 067 | Počet dní s 1., 2. a 3. SPA v jednotlivých povodiach SR v roku 2022

Zdroj: SHMÚ

Celkove bolo v roku 2022 zaplavených 161 bytových budov, 51 nebytových budov, 142 ha poľnohospodárskej pôdy, 368,50 ha lesnej pôdy a 1 015,63 ha intravilánov obcí a miest.

Celkové výdavky a škody spôsobené povodňami v roku 2022 boli vyčíslené na 2,257 mil. eur, z toho výdavky na povodňové zabezpečovacie práce boli vyčíslené na 0,656 mil. eur, výdavky na povodňové záchranné práce na 0,298 mil. eur a povodňové škody na majetku na 1,303 mil. eur.

Povodňové škody na majetku štátu boli vo výške 1,200 mil. eur, na majetku obyvateľov 0,008 mil. eur, na majetku obcí 0,095 mil. eur, na majetku právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov a vyšších územných celkov neboli vyčíslené žiadne škody.

Graf o68 | Výdavky a škody spôsobené povodňami

Zdroj: MŽP SR

MANAŽMENT POVODŇOVÝCH RIZÍK

Opatrenia na ochranu pred povodňami, povinnosti pri hodnotení a manažmente povodňových rizík ako aj plánovanie a riadenie ochrany pred povodňami ustanovuje v podmienkach SR zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. V tomto zákone je transponovaná smernica EP a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík, ktorej cieľom je znížiť nepriaznivé dôsledky povodní na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť.

Plánovací proces manažmentu povodňových rizík pozostáva z predbežného hodnotenia povodňového rizika, zo spracovania máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika (tzv. povodňové mapy), zo spracovania plánov manažmentu povodňového rizika a z následnej realizácie vhodných opatrení. Tento postup sa pravidelne prehodnocuje 1-krát za 6 rokov. Prvé plány manažmentu povodňového rizika pre čiastkové povodia SR boli prijaté v roku 2015 a sú platné na obdobie rokov 2016 – 2021.

V roku 2018 bolo v rámci aktualizácie predbežného hodnotenia povodňového rizika identifikovaných:

- 144 geografických oblastí, v ktorých existuje potenciálne významné povodňové riziko,
- 34 geografických oblastí, v ktorých existuje potenciálne významné povodňové riziko a v ktorých možno predpokladať, že je pravdepodobný jeho výskyt,
- 17 geografických oblastí, v ktorých možno predpokladať, že je pravdepodobný výskyt potenciálne významného povodňového rizika.

Tabuľka 029 | Prehľad geografických oblastí s existujúcim alebo pravdepodobným potenciálne významným povodňovým rizikom v jednotlivých čiastkových povodiach SR (2018)

Čiastkové povodie	Celkový počet geografických oblastí	Počet geografických oblastí s:		
		existujúcim	existujúcim aj pravdepodobným	pravdepodobným
		potenciálne významným povodňovým rizikom		
Morava	23	16	7	0
Dunaj	1	0	1	0
Váh	75	44	18	13
Hron	21	21	0	0

Čiastkové povodie	Celkový počet geografických oblastí	Počet geografických oblastí s:		
		existujúcim	existujúcim aj pravdepodobným	pravdepodobným
		potenciálne významným povodňovým rizikom		
Ipeľ	15	14	1	0
Slaná	11	10	0	1
Bodrog	23	16	5	2
Hornád	19	18	0	1
Bodva	2	1	1	0
Dunajec a Poprad	5	4	1	0
Spolu SR	195	144	34	17

Zdroj: SVP, š. p.

V roku 2022 pokračovali práce na príprave aktualizácie povodňových máp a práce na príprave aktualizácie plánov manažmentu povodňového rizika pre druhý plánovací cyklus, ktorý bude platný na obdobie rokov 2022 – 2027.

PREVENTÍVNE PROTIPOVODŇOVÉ OPATRENIA A OPATRENIA NA ZABEZPEČENIE POZDĹŽNEJ KONTINUITY RIEK A BIOTOPOV

Ochrana pred následkami povodní bola premietnutá aj do Envirostratégie 2030. Jej cieľom je zabezpečiť ochranu života a zdravia ľudí, ich majetku, životného prostredia, kultúrneho dedičstva a hospodárskych činností pred povodňami, suchom a nedostatkom vody s využitím všetkých dostupných opatrení a prostriedkov; zvýšiť využitie zelených opatrení, ktoré budú spolu s nevyhnutnou technickou infraštruktúrou integrálnou súčasťou systému ochrany pred povodňami; predchádzať škodám zmiernením príčin ich vzniku a tiež dodržiavaním územných plánov vytvorených na základe povodňových máp.

SR v roku 2022, aj za účelom plnenia týchto cieľov, realizovala opatrenia definované v prvých plánoch manažmentu povodňového rizika. Ich realizáciu v prevažnej miere zabezpečoval SVP, š. p., Bratislava.

Z preventívnych protipovodňových opatrení išlo o prípravu a realizáciu stavieb, z ktorých najvýznamnejšie boli:

- v štádiu prípravy preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami: stavby na toku Slatina, na toku Hron vo Zvolene, protipovodňové opatrenia mesta Podolinec, opatrenia na toku Lodomírka, Plaveč, Poprad PPO, úprava toku Varínka a Košice – Prioritné protipovodňové opatrenia v SR, Hornád ochrana intravilánu mesta, ľavý breh – rkm 140,644 – 141,911 (rkm 34,644 – 35,911).
- v štádiu realizácie stavebných prác protipovodňovej ochrany: stavby na dolnom úseku Malého Dunaja, v meste Banská Bystrica na toku Hron, výstavba poldra v obci Čechy, úprava Podhradského potoka v Košeckom Podhradí a Prioritné preventívne protipovodňové opatrenia v SR Podprojekt 3 Prešov – Aktivita 2.

- do trvalej prevádzky zaradené: Makov – úprava toku Kysuca.

Implementáciou preventívnych protipovodňových opatrení, ktoré realizoval SVP, š. p., v roku 2022 boli eliminované potenciálne povodňové škody v hodnote 6 627,188 tis. eur.

Z opatrení na zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov išlo o prípravu a realizáciu stavieb, spriechodňovanie bariér, z ktorých najvýznamnejšie boli:

- v štádiu projektovej majetkovo-právnej a investičnej prípravy: opatrenia na tokoch Bodva, Žitava, Turiec, Cirocha, Poprad, Myjava a Torysa.
- v štádiu realizácie stavebných prác: opatrenia na toku Hornád v meste Spišská Nová Ves.

Opatrenia na zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov možno radiť medzi opatrenia podporujúce prvky zelenej infraštruktúry. Medzi ďalšie „zelené“ opatrenia znižujúce riziko vzniku povodní sa radia prírode blízke opatrenia na zadržiavanie vody v krajine, ktorými sú: vodné nádržky a jazierka, revitalizácia mokradí, revitalizácia riečnych nív, obnova meandrov, renaturalizácia riečnych korýt, revitalizácia a znovu spojenie sezónnych tokov, znovuspojenie mŕtvych ramien, renaturalizácia materiálu v korytách riek, prirodzená stabilizácia brehov riek, revitalizácia a renaturalizácia poldrov.